

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav pro dějiny umění
Akademický rok 2019–2020
Bakalářská práce

Eliška Špálová

Genderové kontexty tvorby Běly Kolářové

Posudek školitelky

Eliška Špálová se rozhodla pro vlastní analýzu díla Běly Kolářové, které se – zejména od úspěšného uvedení umělkyně v roce 2007 na kasselské přehlídce *documenta* – stalo předmětem mezinárodního zájmu a interpretací. Genderové aspekty díla významných umělkyní dnes obecně patří k nejsledovanějším námětům, jak se s jejich dílem vypořádat. Autorka využívá případovou studii věnovanou významné české umělkyni k formulování otázek, které se dotýkají problematiky mnohem širší povahy.

Oceňuji přístup Špálové, která s dobrou znalostí možností a strategií daných genderovými teoriemi nepodlehla jejich jednoduché aplikaci na dílo Kolářové. Nabídla ve své bakalářské práci otevřenější model a otevírá i řadu dalších, subtilnějších nástrojů k uchopení tohoto díla. Genderové otázky hodnocení díla Běly Kolářové Eliška Špálová zkoumá pod optikou „ženského umění“ Běly Kolářové, diskurzu „paní Běly“ – manželky slavného básníka a feministických aspektů tvorby umělkyně. Ukazuje se přitom, jak důležitá je především dobrá znalost a analýza samotného zkoumaného materiálu, jak podstatný je kontext – dobový i osobní – v němž toto dílo vznikalo, a jak důležité je vést dialog, ať už polemický, anebo souhlasný, s texty, které byly v různých časových rámcích o umělkyni napsány. V této souvislosti především pokládám za přínosné, že Eliška Špálová označuje řadu klišé a stereotypů, které se s dílem Běly Kolářové, ale nepochybně i s dílem jiných (českých) umělkyní v našem prostředí setkáváme. Jen tak mohla dospět k docenění všestranných hodnot tvorby Kolářové, které by jak příliš kategorickým zasazením do aktuální genderové problematiky, tak přebíráním existujících klišé byly ke své škodě potlačeny.

Autorka přitom nejen nachází zajímavé nové úhly podnětů k úvaze, ale celou prací zároveň prochází sympatický, řekla bych mírně subversivní *pobavený*, odlehčený tón, který přitom je ve vztahu k dílu jak Běly Kolářové, tak Jiřího Koláře, zcela adekvátní, a nepochybně k těmto osobnostem patří.

Bakalářská práce Elišky Špálové je generačně a metodologicky posunutou studií, vztahující se k jedné z nepochybně zásadních hodnot českého umění druhé poloviny 20. století. Jednoznačně ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.